

Dokument nr. 8:39.

(1998-99)

Forslag fra stortingsrepresentantene Per-Kristian Foss og Børge Brende om innføring av bindende forhåndstilsagn i skattesaker.

Til Stortinget.

Bakgrunn

Innføring av regler om bindende forhåndstilsagn i skattesaker vil gi næringsdrivende og andre skattytere mulighet til å innhente forhåndstilsagn i forbindelse med disposisjoner som har vesentlige skattemessige konsekvenser. Som eksempler kan nevnes omstrukturering, kapitalutvidelser, endringer i eierskap og generasjonsskifte. Et slikt system kan også gjøre ligningsbehandlingen enklere, bidra til mer likhet i behandlingen og gi færre klager.

Det er stort behov for denne typen regler. Dagens praksis med ikke-bindende uttalelser fra ligningsforvaltningen er ikke tilpasset brukernes behov - spesielt ikke i lys av skattereglenes kompleksitet og eventuelle økonomiske konsekvenser for den enkelte f.eks. i forbindelse med feiltolkninger.

Forhåndstilsagn er for lengst innført i Sverige, Finland og Danmark, foruten i vår egen petroleumssektor. Erfaringene viser at ordningene benyttes i begrenset omfang og at belastningen for ligningsetaten derfor ikke vil bli urimelig stor. Tiden er derfor inne til å gjøre en ordning med bindende forhåndsbeskjed til et ledd i en stadig bedret informasjonsservice fra skattemyndighetenes side.

Skattytere har et sterkt og forståelig behov for på forhånd å få klarhet i til dels kompliserte skattevirkninger av disposisjoner som overveies, men ennå ikke er foretatt. I enkelte land, bl.a. Sverige og USA, har skattyterne krav på bindende forhåndsuttalelse, og behovet for en slik ordning i Norge har vært fremholdt. Behovet for forutberegnelighet er særlig stort i forbindelse med omstrukturering av virksomhet. Også for tilfeller som faller utenfor omdannelsesloven av 9. juni 1961 kan skattytere ha behov for å få avklart de skattemessige konsekvenser av disposisjoner på forhånd.

Bindende forhåndstilsagn vil også være aktuelt å benytte i forbindelse med generasjonsskifte, hvor det ofte dukker opp spørsmål av skattemessig art. Enkel-

te skattemessige sider ved fusjon/fisjon er regulert i selskapsskatteloven. Men også her kan det være forhold som bør avklares før en transaksjon gjennomføres. En ordning med forhåndstilsagn vil redusere usikkerheten knyttet til slike disposisjoner. Transaksjonene vil ofte medføre store investeringer av betydning for den enkelte. Dette først og fremst for å oppnå forutberegnelighet for skattytere og skadevirkningene av en planlagt disposisjon, som ikke fremgår klart av lov og praksis.

Dagens praksis med ikke-bindende tilsagn fra ligningsforvaltningen dekker ikke behovene til brukerne, og er derfor lite tilfredsstillende. De viktigste grunnene til dette er at det er svært varierende hvor mye slike tilsagn blir gitt fra det enkelte ligningskontor, og hvilken kvalitet det er på dem. Videre kan det være spesielt vanskelig for enkeltskattytere/små skattytere å få tilsagn. Det er altså usikkert for skattyterne både om de får, og eventuelt når de kan vente å få tilsagn. Grunnlaget for denne forskjellsbehandlingen ligger i systemet i dagens ligningslov. Kombinasjonen av et desentralisert ligningssystem og lite lovreguleringer på området tilsagn/rettledninger gjør at det har utviklet seg svært ulik praksis fra kontor til kontor. Dette gjør at rettstilstanden er svært ulikt for skattyterne i dag. Dette er alene et sterkt argument for å endre regelverket.

Forskjellsbehandlingen av næringsdrivende blir i tillegg understreket av at enkelte skattytere blir lignet fra Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS), andre fra sitt lokale ligningskontor. SFS gir et bedre tilbud til sine skattytere enn hva de lokale kontorene kan greie, noe som gjør at de fleste bedriftene i dag reelt har et dårligere tilbud enn storbedriftene. I tillegg kommer det at det i dag er en tendens til at det er de store selskapene som lettest får tilgang til vurderinger fra sentrale styresmakter, særlig Finansdepartementet. Også mindre bedrifter kan ha svært kompliserte skattesaker, saker som for dem kan ha

store økonomiske konsekvenser. Det er derfor klart at både store og små næringsdrivende har behov for slike regler.

For utenlandske bedrifter som skal etablere seg i Norge vil det være en fordel i gitte tilfeller å få klarlagt på forhånd de skattemessige konsekvensene av bestemte handlinger. Dette ikke minst fordi en del av dem vil være vant med slikt fra hjemlandet. Det synes som om de fleste land det er naturlig å sammenligne seg med har denne ordningen. Dette er i seg selv et argument for å innføre ordningen.

Det er et klart behov for å innføre en ordning med bindende forhåndstilsagn. Det er hevdet at det vil føre til store kostnader for etaten. Men basert på erfaringene fra våre nordiske naboland viser det seg at ordningen vil bli brukt i et begrenset antall saker. Dette gjør at ressursbruken for ligningsetaten ikke vil

bli urimelig høy. Systemet vil også gi andre fordeler som bl.a. bedre og raskere prejudikatsutvikling, enklere ligningsbehandling, redusert omfang av klagesaker og større likebehandling av skattyterne. Systemet i ligningsforvaltningen er heller ikke til hinder for en slik ordning.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett fremme forslag som åpner for bindende forhåndstilsagn i skattesaker.

10. mars 1999.